

Jugoslovenski KOROTAN

Uredništvo in upravništvo v Velikovcu, Glavni trg štev. 141.

List izhaja vsak teden vsaj enkrat, po potrebi večkrat.

List se mora plačati, najmanj za 20 številok naprej 5 K, 40 številok 10 K.

Velikovec, 2. marca 1919.

Urejuje Srečko Puncer.
Izdaja nadp. Fr. Malgaj.

Cene inseratom so: cela stran 100 K, pol strani 60 K, $\frac{1}{2}$ strani 40 K, $\frac{1}{4}$ strani 35 K, $\frac{1}{5}$ strani 30 K, $\frac{1}{6}$ strani 25 K, $\frac{1}{8}$ strani 18 K, $\frac{1}{10}$ strani 16 K, $\frac{1}{12}$ strani 14 K. — Popusti: pri 2—5 kratni objavi 15 %, pri 6—10 kratni 25 %, pri 11—20 kratni 35 %, pri 21—50 kratni 50 %.

V nedeljo 2. marca vsi v Pliberk na jugoslovenski tabor!

Za naše meje.

F. Omladič.

Žalostna je zgodovina Jugoslovenov sploh, ali v nekaterih ozirih je izmed vseh zgodovina našega slovenskega plemena najturobnejša. Politično slobodo smo zgubili Slovenci že pred tako davnim časom, da ni po ustnem izročilu ostalo med narodom niti trohice spomina nanjo. Tekom stoletij, zlasti tudi tekom zadnjih desetletij naše sužnosti, so nam umetno ali nasiloma potujčili naši sosede Italijani, Madžari in največ Nemci široke pasove krog našega ozemlja. Nekaj vemo iz zgodovine in nekaj lahko sklepamo po krajevnih imenih slovenskega izvora, da so segali Slovenci nekdanje dalje v notranjo Benečijo in Oggersko, kakor segajo sedaj, in da so bivali — ponekod sicer gotovo redko naseljeni — preko celega notranjega nemško-avstrijskega ozemlja do češke meje. Gospa Sveta, nekdanje središče korotanskih Slovencev, še do prednedavnega časa slovenski kraj, je danes nemška, kjer se še le izjemoma sliši drugače že pozabljena slovenska beseda.

Toda to našim nenasitnim sosedom, pred vsem Italijanom, ne zadostuje; hočejo nam odtrgati še žive kose od našega narodnega telesa. Nas Slovenci in naše hrvatske brate je doletela skupna nesrečna usoda, da so nam kot njim ugrabili Lahi — upajmo, da ne za vedno — narodno najzavednejše obmorske po-

krajine, ki niso, kakor se reče, le pljuča, temveč tudi srce našega kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev. Slobodni še niso tudi vsi koroški in ogerski Slovenci-trpini, katere je sto-in-stoletni tujčev kruti pritisk že tako upognil, da so v narodnem oziru postali ponekod zelo mlačni ali celo nasprotni; na beneške Slovence pri teh razmerah sploh misliti ne moremo.

Potujčili so nam naši požrešni sosede cele pokrajine, pa bi še nas radi sedaj obrezali krog in krog. Proti premaganim našim bivšim gospodarjem Nemcem in Madžarom nam sicer ni treba imeti posebnega strahu — toda navzlic temu seveda ne škoduje opreznost. Tu ni takšnih posebnih ovir, da bi nam mirovna konferenca v Parizu ne mogla prisoditi našega deloma nesporno slovenskega, deloma pa zadnja desetletja nasiloma potujčenega ozemlja. Veliko težje stališče imamo proti Italijanom, ki so zavezniki zmagalcev. S svojimi nesramnimi zahrbtnimi spletkami, ki so nevredne italijanskega naroda, hočejo svetu dokazati, da so od njih zasedeni naši kraji njihova narodna last.

Ni nam treba sicer kar obupati, da zgubimo radi tega že takoj Goriško, Trst in druge od Italijanov zasedene naše kraje, ker na podlagi Wilsonovih načel o samoodločbi narodov še vsaj lahko vedno gojimo nade, da zmaga pravica. Naši odposlanci na mirovni konferenci in pa tudi naš prestolona-

slednik Aleksander sam delajo energično na to, da dokažejo polno upravičenost naših zahtev, čeprav so se jim postavile vsled italijanskih spletk ovire s tem, da še do zdaj ni splošno priznana naše kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Saj ni veliko manjkalo, da nas niso vsled italijanskih in trig postavili v Parizu na skoro isto stališče, kot premagane Nemce in Madžare.

Italijani, ki niso poprej z orožjem dosegli nikakoršnih pravih uspehov proti stari Avstriji, se sedaj prav po petelinje napihujejo, kakor da so bog ve kakšni junaki in ne pomislijo, da se imajo za svoje zadnje uspehe razven Čehom brezdvomno in izrecno zahvaliti tudi revolucionarnim Jugoslovenom, ki so Italijane, prihajajoče v naše kraje tudi sprejeli kot prijatelje in osvoboditelje, v čemur smo se pri naši prezaupni poštenosti žalibog varali. Brez dvoma je mala Srbija sama relativno kot absolutno več napravila za zmago pravične stvari, kakor pa velika Italija. Srbija je bila že takoj od početka v vojni in je zadala nadmočnim avstroogerskim armadam pa takšnih občutnih porazov, kakoršnih Italija ne more zabeležiti. Ne bom opisoval junaškega trpljenja srbske vojske in ne trpljenja srbskega civilnega prebivalstva, saj to mora biti splošno znano.

Dolžnost naših mirovnih odposlancev je, da na mirovni konferenci dovolj jasno dokažejo dejstvo ne le srbske, temveč tudi ostale jugoslovenske sopomoči

Franjo Roš:

Kmetje.

2.

Hiša sredi vasi je krčma Jurija Tominka, ki je obenem tudi župan. Edina je v Lipovcu in njen gospodar je lepo rejen in rdečeličen, kakor so menda vsi ljudje te vrste. S praga zagleda Brajdičev zamišljeni obraz in se nasmehne:

„O Luka, s semnja, kaj?“

„Lahko se smejiš, ko ti ljudje sami nošijo denar v hišo. Jaz pa se trudim, pa je vse zastoj...“

„Nič ne bodi hud, Luka, saj je tudi Kocmurjev Tona prišel s semnja s kravo nazaj in zdaj pije pri meni. Kaj bi se jetil za-

radi telice.“

Luka Brajdič vidi sladko lice krčmarjevo, čuti žejo in vstopi.

Gost mrak je v zaduhli izbi, da se obrazi težko razločijo. Krčmar prižge luč in se odziblje po novo pijačo. Ob prvi mizi stoji voznik z bičem v roki in pije kar stoje, ker pred hišo čaka voz. V kotu sedijo trije kmetje in k njim se spravi Luka. Mladi Vrbnik z gorenjega pije poleg njega. V zadnjem času se mnogokrat prikaže v Lipovcu in posebno z Luko je zelo prijazen. Pripoveduje mu o dolgovih, ki jih je poplačal in o gozdu onkraj Grape, ki ga je nedavno kupil, natihoma mu tudi pove, da bi se rad na pomlad oženil.

Tedaj se nekaj zjasni v Lukovi glavi.

„Zdaj pa vem,“ si misli, „kdo je tisti večer hodil okoli moje hiše in trkal na Polonkino okno. Vrbnik je bil, ki zdaj vodo napeljuje na svoj mlin. Nikoli ga preje ni bilo v Lipovcu, zdaj ga pa pogostona vidim. Takrat je že tema in ga nisem mogel spoz-

nati, ker je hitro izginil. Polonka pa ni hotela ničesar vedeti o tem. O ta Polonka in ta Vrbnik! Saj ga je že parkrat hvalila, pa mi ni prišlo na misel! No, čeden parček bi bila lahko. Onkraj Grape je dokupil gozd, lep in obsežen gozd...“

Luka Brajdič pije in pije in se skrivaj ozira v mladega Vrbnika, ki se meni s Tono Kocmurjem. Gleda ga, kima in kima in vesel nasmeh mu raztegne usta. Dvigne kozarec in srka starino in ko izpije do dna, si natoči iznova.

Par kmetov prisede in pogovorov ne zmanjka in vina tudi ne. Govorijo o dobri letini in živini, o gorcih in vinu. Tominko pripoveduje in kmetje se smeji in hrumi.

Okna po vasi so že davno temna, ko vstopi Joža Rantič. Iz gorice prihaja, ker njegove noge malo omahujejo. Nizek in širok je in precej obilega telesa. z desnico brodi po žepu, rozlja z denarjem in govori glasno o volu, ki ga prodal na Dolenjem. Sede k mizi

na zmagi; kajti če se to posreči, bodo gotovo uspehi glede mej večji. Dolžnost nas doma pa bodi, da naše odposlance podpiramo s tem, da se povsod, javno in brezpogojno izrečemo za združitev celega jugoslovenskega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev v eno edino državo. Kakor hitro namreč vidijo in čutijo druge države enotnost in trdnost našega kraljestva v vsakem oziru, dobijo pred nami nekak rešpekt, ki bi bil najmanj toliko vreden, kot vsa visoka politika, ker bi dal tudi besedi naših odposlancev dovolj moči. Star slovenski pregovor pravi: sloga jači, nesloga tlači. Srbi, Hrvati in Slovenci bi bili, kar tudi lahko slepec vidi, ločeni eden od drugega le slabiči in svetovne ničle, a združeni v eno trdno telo pridemo pri svetu do besede, ki se bo tudi morala upoštevati.

Sedaj ko so ogrožene naše jugoslovenske meje, najbolj seveda na severni točki pri nas Slovincih, je naravnost izdajalsko „šuftarstvo“ vsako res izrecno separatistično dlakocepljenje. Saj se za vruga vendar imenujemo moderne kulturno misleče ljudi, da lahko z mirno vestjo — če že ne drugače, vzaj za zdaj — vržemo v koš one brezsmiselne plemenske skrajno strankarske spomine, ki niso demokrati in ki tako ali tako ne prinašajo nikomur dobesedno nikakšnih koristi, pač pa celokupnosti dosti škode. Ko se le komaj pričenjamo na pol živeti, pa se že pojavljajo osobito pri nekaterih hrvatskih političarjih skrajno nezdrava trmasta separatistična nagibanja, ki pa so tudi sicer pristni znak, da smo ostali res pravokrvni Slovenci; kajti cepljenje in nesloga so bile baje tudi že staroslovenske bolezni, ki so pred davnim časom zaslužile Slovence. Oprosti se kaj tacega sicer lahko preprostim nepodučenim ljudem, ali nikdar inteligentom, od katerih se lahko pričakuje malo več globljega premisleka.

Proč z brezglavjem! S takimi nezdravimi političnimi pojavi pač ne moremo pokazati svetu svoje zrelosti za svobodo! Proč z neslogo, ki ni upravičena, ker daje naša država tudi kot kraljestvo vse republikansko-slobodne ugodnosti ter ne priznava nobene nadvlade kakšnega plemena nad drugimi. Nas Slovence, katerih meje so najbolj ogrožene, je dejstvo dejstev že sicer precej naučilo, biti v pravem času malo bolj pameten. Prej živeti, potem filozofirati — in magari dlako cepiti!

in ko zagleda Luko Brajdiča, se nagne k njemu in pravi:

„Luka, dolgo že nisi bil pri Tominku, kje hodiš? Kaj čepiš doma pri Poloni?“

Luka gleda v stran, molči nekaj časa, potem pa se jezno ozre v Jožo in vzkipi:

„V letih si že, Joža, pa še zmirom te pamet ni srečala. Prevzetan si in bahat in še župan bi bil rad v Lipovcu. Ampak jaz te ne volim. Tominko ostane župan, ne pa, da bi nam ti zapovedoval. Tisto pa nikoli ne!“

Joža Rantič se vzravna in zre z začudenimi, velikimi očmi naokoli. Luka udari s koščeno roko po mizi, kmetje umolknejo in gledajo njega in Jožo.

„Kaj si že pozabil,“ nadaljuje Luka Brajdič, „kar si govoril zadnjič v tej krčmi? Brajdičevina je beračija, si dejal. Pa mi nismo berači in ne bomo. Polje imam in gorico in Tone študira za gospoda. Ti si pa dejal, da smo berači.“

„Nič ne vem,“ odvrne Joža in njegov

Ne bodimo v najkritičnejših časih tako pogibeljno malenkostni in kratkovidni, da nas ne bodo nekoč naši zavednejši potomci preklinjali! One Hrvate in Srbe, ki so zlasti skrajni separatisti, naj nam Slovincem približuje dejstvo, da smo mi najbolj izpostavljena prednja straža troimenskega naroda — in če bi ta kedaj pala, pridejo oni sami na vrsto.

Dopisi.

Mistifikacija „Delavca“.

(Dopis iz Prevalj.)

Prečital sem „Delavca“ od 22. febr. 1919, št. 8, ki je donesel dopis o shodu v 16. febr. v Prevaljah, ki ga je baje pisal neki priprosti delavec. Pisava ni naredila na me utisa, da bi uredništvo v tej številki namenoma pisalo proti Jugoslovenskim prireditvam ter potvarjalo dopise. Zlasti dopis iz Guštanja poroča mirno in dostojno o shodu kovinarjev dne 16. febr. 1919, ki stvarno razpravlja o delavskih težnjah.

Ne pa tako dopis iz Prevalj o naši Jugoslovenski prireditvi.

V Guštanju je bil delavski — kovinarski — shod, v Prevaljah pa se je vršila Jugoslovenska manifestacija koroških Slovencev kmetov in delavcev, za celo Mežiško dolino.

Dopisnik pa ni priprosti delavec, kakor se je izdal pri uredništvu „Delavca“, temveč je dopis poslan iz nemčurske strani, ker jih grize, da se je ta dan v Prevaljah zbrala do 3000 broječa množica vseh slojev, da je tu javno dala izraza za ujediničenje koroškega ozemlja v Jugoslavijo. Maloštevilni nemčurji in peščica od njih plačanih privržencev se je od jeze jokala, videč, splošno navdušenje in jasen dokaz, da je njih nadvlada za vselej zlomljena, da se brezdeljno ne bodo mogli več bogateti na račun slov. prebivaljstva po Mežiški dolini.

Ta srd odseva iz dopisa Prevaljskega dopisnika, ko se ta zgraža, zakaj se je na shodu rabilo ostre besede proti Nemcem in nemčurjem. Shod hoče omalovaževati z lažjo, da so delavci prišli le iz radovednosti, da pa so shod posetili razni župniki, kmetje in kaplani. Na shodu je bil le domači župnik, oba kaplana in še neki duhovnik, tisočero množico pa so tvorili delavci, ženske, kmetje in ljudstvo vseh slojev.

Zlobna je trditev, da so delavci zaman čakali, da bi govorniki omenjali, kar bi bilo njim v korist. Ali je ta — priprosti delavec — sedel na ušesih, ko je govornik Dr. Ravnik bičal nemške delodajalce, nemške podjetnike,

obraz je ves resen. „Nič ne vem, da bi bil kdaj tako rekel. V pijanosti je menda bilo, če sem res to govoril. V resnici pa nisem tako mislil. Če bi tako mislil, bi Marku nikoli ne dal Anke. Tako naj jo pa ima, saj smo se že nekoč tako zmenili. Saj Marko je fant, da malo takih in Anka mi ne da miru preje.“

Luki zlezejo usta narazen, široko odpre oči in ne more verjeti. V srcu čuti, da je storil veliko krivico.

„Kaj, ali res?“ vpraša in skoči k Joži. Objemata se in Luka ima solze v očeh. Trkata s kozarci in pijeta in Joža Rantič govori:

„Vesela svatba bo predpustom, kakor je še ni bilo v Lipovcu. Tvoj Marko in moja Anka...“

In Luka Brajdič pokliče še Vrbnika. Trčijo, da zazveni, kakor bojo predpustom kraguljčki zvončkljali k poroki. Vino jim leze v glave, obrazi jim žarijo in vse misli so lahke in radostne.

(Dalje prihodnjič.)

njih delovodje ter povdarjal da je sedaj konec krivicam, da bi slov. delavec še dalje moral opravljati, kakor do sedaj, le najnižja dela, biti za to najslabše plačan, da bi slovensko dekle zamoglo dobiti v mestih le službo kuharice, hišine, dekle ter smelo streči nemški gospodi, ki je ošabna in bogata postala na račun slovenske pare.

Ali ni priprosti vojak Pavlica iz Riherberga v prepričevalnih besedah slikal bedo in gorje, kojo so pretrpeli Goriški kmetje in delavci tekom vojne, ko so trumoma umirali po begunskih taborih? To je zakrivil nemški imperijalizem, to so zakrivilo oni bogataši, ki so izkoriščali kmeta in delavca, da so sami pred in med vojno udobno živeli, med tem, ko jim je moral delavec — bodisi kmetški ali rudniški — žrtvovati sebe in srečo svoje družine.

Istotako je ozigosal govornik Dr. Slokar to nemško gospodo ter izrazil upanje, da je vsled vojne ta nemški krivični sistem uničen, da bodo tudi otrokom delavcev in kmetov v Jugoslaviji odprta pota v vse urade, v vse službe, da bode vsakdo mogel toliko doseči, kolikor zmore vsled lastne pridnosti in razumnosti doseči. V demokratičnem duhu so bila tudi izvajanja nadučitelja Hrena in svetnika Dr. Kušaja.

Da je bilo vsem navzočim iz srca govoreno, pričala je živahna razpoloženost množice, pričalo je soglasno sprejetje resolucije in slava ter živio — klici Wilsonu, kralju Petru in regentu Aleksandru.

Ob koncu se je povabilo navzoče, naj vsak pove svoje mnenje in pritožbe. Kje pa je bil ta dopisnik — takozvani priprosti delavec, — ki še neopravičeno stopa po Jugoslovenski zemlji? Ako ima čisto vest, zakaj se ni oglasil javno k besedi, ter na shodu povedal svoje mnenje!

Popolnoma neresnične so trditve, da za delavce prejšnji dan ni bilo dobiti dovolj mesa, med tem, ko je bilo baje za udeležnike shoda dovolj pečenke in močnatih jedi.

Glede močnatih jedij je trditev prazna laž, mesnih jedij je bilo komaj za vojaštvo, kajti po shodu so morali oditi udeležniki vsak na svoj dom kositi in je v gostilni pri Ahacu ostala le vojaška godba in nekaj delavcev ter kmečkega ljudstva, ki vsled oddaljenosti ni moglo domov h kosilu.

Uredništvo „Delavca“ naj bode v prihodnje bolj previdno ter naj ne sprejema dopisov od nezanesljivih ljudi, ki na pritisk Jugoslovenskom sovražnih ljudi, hoče z lažnjivim obrekovanjem zanesti med delavstvo nezadovoljnost in nezaupljivost do onih, ki si z vsemi močmi prizadevajo za dobrobit vsakega Jugoslovena, naj si bode delavec uradnik, ali kmet.

Ljudje, ki so ob znanih novemberskih izgredih plenili po Prevaljah, v Guštanju in drugod, ne oziraje se, ali je bil lastnik trgovine Nemeč ali Slovenec ter s tem škodovali ugledu poštenih in pridnih delavcev, imajo umazane roke ter nimajo pravice javno po listih razširjati krivih poročil in omalovaževati krasne prireditve v prosep Jugoslavije, kojo so na shodu iz tisočernih grl navdušeno pozdravljali klici: Žive la!

Jugoslovenski shod v Spodnjem Dravogradu.

Veličasten tabor naših obmejnih Slovencev se je vršil v nedeljo dne 9. februarja v Spodnjem Dravogradu. Bil je to prvi tabor koroških Slovencev onkraj Drave. Ob 10. uri je bila v proštijški cerkvi slovesna služba božja, katere se je udeležilo tukajšnje vojaštvo in velika množica iz vse okolice. Svirala je vojaška godba iz Maribora, propovedoval je

črneški župnik Rozman. Vkljub hudemu mrazu se je vršilo zborovanje pod milim nebom in nad tisoč oseb broječa množica je pazno sledila govornikom, ki so pojasnjevali naše jugoslovenske cilje in namene. Otvoril je zborovanje gerent Verdnik, predsedoval je župnik Rozman. Med govori je svirala godba. Govorili so gg.: dr. Lovro Pogačnik iz Ljubljane, goriški vojak Pavlica, dr. Ravnik iz Maribora, urednik Žebot, okrajni glavar slovenjegraški dr. Ipavic, dr. Srnc iz Celja. Pozneje se je nadaljevalo zborovanje v notranjih prostorih, kjer se je govorilo zlasti o šolstvu (g. nadučitelj Alt). Na shodu so se soglasno sprejele resolucije:

Zborovalci, zbrani dne 9. februarja iz Štajerske in Koroške na veličastnem shodu v Sp. Dravogradu, slovesno izjavljamo, da je ta naša zemlja pristno jugoslovenska last in vsled tega neločljiv del samostojne in neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov.

Najodločneje protestiramo proti zasedbi našega ozemlja po Italijanih in nemških tolpah in nasilnemu ter protipostavnemu postopanju v po tujcih zasedenih krajih slovenske zemlje; zlasti protestiramo tudi zoper nepostavno glasovanje za Nemško Avstrijo po starodavnih, zdaj po Nemcih zasedenih slovenskih krajih.

Naši narodni vladi izrekamo zaupanje ter jo pozivamo, da odločno brani našo zemljo, naše meje. Našemu vojaštvu izrekamo iskreno zahvalo za našo brambo in ga pozivamo, da odločno in neustrašeno vztraja tudi zanaprej.

Zbrane množice pozivajo Narodno vlado, da otvori 350 šolarjem, ki so že 6 mesecev brez pouka, nemudoma v Spodnjem Dravogradu slovensko šolo ter pokliče na njo zavedno slovensko učiteljstvo, da se popravijo tako krivice, ki jih je doslej delala ponemčevalna šola.

Ameriška komisija v Borovljah.

Ze teden poprej, ko se je izvedelo, kdaj pride ameriška komisija v Borovlje se je borovljska nemčurska prtena gospoda z mrzlično hitrostjo pripravljala na sprejem ameriške komisije, da bi ji pokazala prav po hinavsko nemški značaj industrijskega trga Borovlje. Vsak večer sta imeli nemčurski pevski društvi „Alpenrose“ in „Edelweis“ svoje vaje, tri dni poprej so pripravljali v gradu milijonarja Voigt-a, kjer so nameravali spraviti pod streho ameriško komisijo na banket, cel trg je bil že dva dni prej v frankfurtarskih zastavah, ktere so si izposodili od svojih bratcev Celovčanov, torej letali so sem ter tja da se vsi niso pobili a vse je bilo-zaman. Dobro so obračali a Amerikanci pa so še bolj obraili.

Takoj ko se je ameriška komisija ustavila v kavarni „Teresienhof“ je šel gosp. Tone Borovnik pred komisijo in jo prosil, da bi tudi on-rad kaj povedal o razmerah ki tukaj vladajo in o postopanju nemškega vojaštva, kar je Amerikance tako zanimalo, da so ga zaslišavali eno celo uro. Navzoči v kavarni so bili samo nemškutar Schaschl-Outschar p. d. Jurkele, nemčurski soc. dem. Hedenig, gosp. Korenjak, zaveden Slovenec iz Podljubelja in gosp. Tone Borovnik in samo po milosti tudi župan Ogris, vsi drugi borovljski glavani so morali čakati zunaj pred kavarno, ker jih je Američan podpolkovnik Miles nagnal iz kavarne v kljub temu da so bili vsi v „frakih in štajfarjih“. „Alpenrose“ in „Edelweis“ na trgu niti peti niso pustili in s celim občinskim zastopom so govorili le kakih 10 minut.

Gosp. Borovnik-a je vprašal podpolkovnik Miles, koliko je v Borovljah Slovencev, nakar mu gosp. Borovnik odgovori, da so Borovlje sploh slovenske, kar pa je Nemcev so to le priseljenci. Navzoči župan Ogris in „Jurkele“

sta se seveda pri tej izpovedbi obrnila ogorčeno v stran in sta rekla, da to ni res. A gosp. Borovnik je njiju odločno zavrnil rekoč „kaj ni res, tudi vi ste Slovenec (pokaže z prstom na Ogrisa) in Vaš oče še niti nemški ni znal.“ Nato pravi Ogris proti Schaschl-Outschar-ju, „jetzt will mi der Kerl zum Windischen stem-peln“. Na nadaljno vprašanje podpolkovnika Milesa, koliko je v Borovljah še zavednih Slovencev, ki se pa mogoče pokazati ne upajo, koliko je od teh delavcev in koliko posestnikov, zakaj so drugi Slovenci ubežali i. t. d. je gosp. Borovnik odgovoril, da jih je najmanj 40% in da je polovica teh posestnikov in polovica delavcev, in da so bili Slovenci v strahu pred nemškimi bandami, ki ne poznajo nobene discipline in ki so le prišli sem ropat in krast. Končno so zaslišali še trgovca Reuka, kteremu so nemške roparske tolpe napravile okrog 100.000 kron škode. Nemškutar Schaschl-Outschar je proti tej izpovedbi seveda oporekal, a ameriška komisija je takoj spoznala nesramno zavijanje in laž tega nemčurskega poštenjaka.

Na poti proti Borovljam je ameriška komisija zaslišala tudi vsivelega starčka gosp. Antona Mišič-a na Dobravi. Ta je med drugim izpovedal, da v Borovljah leta 1873 razun štirih mož ni nikdo znal nemški.

Amerikanci so torej dobili v nemškutariji v Borovljah pravo sliko.

Hujskanje nemškutarjev.

(Dopis iz Guštanja.)

Znano je, da Slovenci na ozemlju, ki je zasedeno po Nemcih, niti kihnuti ne smejo. Tako se jim godi, kar je treba posebej povdariti, na lastni, domači zemlji. Znano je tudi, koliko Slovencev in Slovenov je bilo med vojno zaradi nedolžne besedice, ki je bila zgovorjena morda le v gostilni, zaradi besedice, ktera je bila često celo le podtaknjena, ostro kaznovanih, da, obsojeni na smrt. Vočigled tega se ne moremo načuditi, kako si smejo v Jugoslaviji naši narodni nasprotniki vse dovoljevati.

Bilo je v ponedeljek dne 17. svečana t. l. zjutraj pred osmo uro, ko smo čakali na osebni vlak, ki vozi ob tem času iz Spod. Dravograda na Velikovec-Sinčovas. Med čakalci je bilo tudi kakih pol tucata vojakov, ki so se, vračali iz dopusta k svojemu oddelku ob Klopinskem jezeru. Dalje pa je bila med čakalci tudi neka gospodična, ki stanuje ali v Guštanju samem ali v okolici istega in katero so nazivali sočakalci „frajln Petrič“. Ta gospodična je pravila vojakom, kako neumna je vsa vojaška akcija Jugoslovenov. Med drugim je tudi dejala, da je govornik dne 26. pros. o priliki manifest. shoda in zapriseganja slov. vojakov v Guštanju pred zapriseganjem rekel, da nočemo vojne, po dovršeni zaprisegi pa dejal, da bo Drava še bot krvava, kakor je Izonco biv! (Tako je rekla to dobesečno slovensko. Drugače je govorila le nemško.) To je pravila naravnost in nalašč vojakom v obraz. S kakšnim namenom, to je pač dobro vedela in vedeli so to tudi drugi.

Orožništvo v Guštanju prosimo, da preišče stvar.

Tedenske novice.

Osebnosti. Za začasnega vodjo okr. glavarstva v Velikovecu je deželna vlada Slovenije v Ljubljani imenovala dr. Jos. Ferjančiča. — S 1. prosincem je vstopil v pisarno dr. F. Müllerja kot koncipijent naš rojak g. dr. Boštjan Schaubach iz Ziljske doline.

Velikovec. Kakor izvemo od mnogih strani nameravajo nemške čete, ki so dobile ojačenja, v prihodnjih dneh velikopotezno na-

pasti Velikovec. Prepričani smo, da bo znalo naše vodstvo napad krepko zavrnilo in kršitelje premirja primerno kaznovati.

Libeliče. Napovedani shod v Libeličah na pustno nedeljo 2. marca je odpovedan, ker se vrši isti dan manifestacija v Pliberku. Shod v Libeličah se vrši pozneje.

Pliberk. (Ustanovitev čitalnice.) Dne 9. svečana se je ustanovila za Pliberk in okolico „čitalnica“. Udeležba je bila večja kot smo pričakovali. Čitalnica šteje dosedaj skoraj do sto udov. G. dr. Rožman je v nagovoru povdarjal pomen in namen čitalnice s posebnim ozirom na naše koroške razmere. Da bi se v čitalnici našli vsi k skupni izobrazbi in skupnemu delu za naše dozdej tako ponižano in zatirano koroško slov. ljudstvo!

Pliberk. (Ustanovitev kmetijske podružnice za Pliberk in okolico.) Tukaj se je ustanovila dne 6. jan. kmetijska podružnica za Pliberk in okoliške občine (Šmihel, Libuče, Blato, Žvabek). Govoril je kmetiskim zastopnikom g. nadzornik M. Humek. Kmetijska podružnica bo takoj stopila v dotiko z Ljubljano, da se do spomladi ukrene za kmete potrebno. Za načelnika je bil izvoljen g. župan Št. Kralj, za tajnika g. nadučitelj P. Močnik. Kmetje pristopite kmalu v lastnem interesu v večjem številu k podružnici!

Marija na Zilji. Komaj so pregnali Jugoslovene, je že prišel ukaz na občino, toliko žita, toliko krme itd. morate oddati. Gostilničar Moser je prostovoljno dal 120 kg žita — pa so pravili, da so mu „Kranjci“ vse pokradli. Med vojno ni Moser oddal nič.

Iz Prevalj. Dne 24. jan. je bila tu izredna seja Narodnega sveta za Mežiško dolino: udeležili so se je tudi župani osmih občin, zastopniki treh industrijskih podjetij ter odposlanci delavstva vseh rudnikov in tovarn po Mežiški dolini. Sklenilo se je, da naj z ozirom na položaj Narodni svet še ne sklene razpusta. Z ozirom na važne osebne spremembe pri krajnih šolskih svetih, učiteljstvu, izmenjavi nradništva itd. je še vedno treba enotnih sklepov in obenem paznje na nezanesljive nemške elemente, ki delajo po Mežiški dolini propagando proti Jugoslaviji, škodijo našim interesom in ogrožajo varnost naše severne meje. Tudi spada v področje Narodnega sveta aprovizacija 8 občin in tukajšnjih rudnikov. Ker pa je Narodni svet s političnimi zadevami preobložen in je aprovizacijo prevzel le prehodno, se je sklenilo ustanoviti samostojno aprovizacijo pod imenom: aprovizijski odbor za Mežiško dolino s sedežem v Prevaljah. V odbor so izvoljeni župani 8 občin (Štaničel, Kottlje, Guštanj, Libeliče, Črna, Mežica, Tolstivrh in Prevalje), 3 zastopniki industrijskih podjetij, 6 zastopnikov delavcev ter 2-zastopnika Narodnega sveta. Predsednik je župan in veletržec Franc Lahovnik iz Prevalj.

Politične vesti.

Nova slovenska vlada.

Beograd, 24. febr. (Lj. k. u.) Včeraj dopoldne ob 10. sta položila prisego predsednik in podpredsednik deželne vlade za Slovenijo v roke centralne vlade. Po prisegi sta predsednik dr. Brejc in podpredsednik dr. Žerjav predložila listino svojih poverjenikov, ki bodo v najkrajšem času imenovani. Nova vlada za Slovenijo bo sestavljena nastopno: dr. Brejc (VLS) predsedništvo in poljedelstvo dr. Žerjav (JDS) podpredsedništvo, narodno gospodarstvo, kakor tudi socializacijo premoženja, dr. Gustav Golja (VLS) — notranje stvari, dr. Vladimir Ravnihar (JDS) — pravosodje, dr. Karol Verstovšek (VLS) — verstvo in šolstvo, Anton Kristan (JSDS javna dela, Albin Prepeluh (JSDS) — socialno skrbstvo.

Kršenje premirja na Koroškem.

Poveljstvo Dravske divizijske oblasti poroča, da so Nemci v dobi od 5. februarja, ko je odšla ameriška misija, do 18. februarja t. l. 17 krat kršili premirje. Tako n. p. so streljali dne 17. februarja več ur na celi črti okoli Velikoveca, in povzročili jugoslovenskim četam izgube. Poveljstvo Dravske divizijske oblasti je brzojavilo 19. febr. vojaškemu poveljstvu v Celovcu, da sklepa iz kršenja premirja, da vojaško poveljstvo v Celovcu nima več zadostnega vpliva na vojaške čete in prebivalstvo; ako vojaško poveljstvo v Celovcu ne bo imelo dovolj moči, da bi preprečilo zahrbtno napade na naše čete, bo poveljstvo Dravske divizijske oblasti primorano napraviti samo konec tem neznosnim razmeram.

Predlogi za vpostavitve reda na Koroškem.

Ljubjanski kor. urad poroča: Begunski odbor je sklenil, predložiti mirovni konferenci v Parizu nastopno prošnjo: 1. Odstranitev nemških boljševiških čet z vsega etnografskega jugoslovenskega ozemlja na Koroškem, da se pre-

prečijo nadaljne nasilnosti in zavaruje vrnitev 309 ubogih beguncev, kakor tudi prevzete vse uprave po jugoslovenski državi. 2. Določitev nevtralnega pasu zahodno in severno od Podkloštra, severno od Pliberka, Beljaka, Trga, Št. Vida, Djekš in Št. Pavla. 3. Razoroženje nemških tolp pod nadzorstvom ententinih komisarjev, da se obvaruje nadalnje razširjenje boljševiškega rogoviljenja na Koroškem, oziroma zasedba vse Koroške po srbskih ali francoskih četah. 4. Poravnava škode, ki so povzročile nemške tolpe jugoslovenskemu prebivalstvu na Koroškem po povzročiteljih in vseh tistih, ki so za to škodo odgovorni.

Vprašanje Banata za nas ugodno rešeno.

Belgrad, 25. februarja. (Izv. por.) Iz Pariza se poroča, da je vprašanje Banata rešeno ugodno za Jugoslavijo. Podrobnosti še niso znane.

Amerika posla'a živila za Jugoslavijo.

Italijani so zaplenili vsa živila.

Lugano, 25. februarja. (Izv. p.) Semkaj je došla iz italijanskih vojaških krogov vest, da

je poslala Amerika v Trst večjo množino živil za Jugoslavijo. Italijani hočejo ta živila obdržati zase in jih razdeliti v zasedenem ozemlju.

Wilson za Jugoslovence.

Boston, 24. febr. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: V govoru, ki ga je predsednik Wilson imel ob svojem prihodu v Ameriko, je izjavil, da je dobil na mirovni konferenci zelo dobre vtise. Rekel je med drugim: „Verujete li na stremljenja Čehoslovakov in jugoslovenov, kakor verujem jaz? Ali Vam je znano, koliko držav bi jih nemudoma napadlo, ako ne bi za njihovo svobodo stale garancije sveta? Ureditve sedanjega miru ne bi mogle trajati za več generacij, ako ne bi zanje jamčile združene sile civiliziranega sveta.“

Lloyd George proti stremljenjem Clemenceauja in Italijanov.

Bern, 25. febr. (Lj. k. u.) Lloyd George je poleg Wilsona nasprotnik radikalnih stremljenj Clemenceauja in Italijanov.

Slovenski gostilničarji, trgovci in obrtniki inserirajte v Jugoslovenski Korotan!

Suhe gobe
in poljedelska semena
plačuje po najvišji ceni
Sever & Komp.
Ljubljana.

VINO
sadjevec in kislo vodo
razpošilja po Jugoslaviji
ANDREJ OSET
Tolsti Vrh (Guštanj).

Kupujem drva
bukova in hrastova, najmanj polsuhu,
nalozena v vagon za takojšnjo dobavo.
Ponudbe s skrajno ceno in množino je poslati tvrdki
Vinko Vabič,
Žalec pri Celju.

Potnike išče

marljive in zanesljive

Zavarovalni oddelek vdovskega in sirotinskega zaklada za politični okraj Velikovec.

Osebam, ki imajo omenjene lastnosti se nudi lep zaslužek in celo trajna eksistenca.

Vojni invalidi imajo prednost.

Zglasiti se treba pri vodji zavarovalnice g. **Ivanu Osvald, Velikovec**, Gorenja poštna ul. št. 127.

Hiša

s tremi sobami, kuhinjo, kletjo in pritliklinami ter majhnim vrtom v Pliberku je poceni na prodaj. — Več pove davčni eksekutor **Volina** v Pliberku.

FRANC KAGER

izdelovatelj srebrnih predmetov in predmetov iz bronca **MARIBOR, Viktringhofgasse ulica 22**, izdeluje štamplilje iz kavčuka in kovine, barvne blazinice in barve, štamplilje za žig itd.

Podpisani naznanjam, da sem s 1. svečanom 1919 prevzel

Hotel 'Balkan'

(prej Nadvoj. Ivan) v Celju,
Gosposka ul. 7.

Z obratom hotela pričnem dne 1. svečana t. l. Otvoritev restavracije v soboto, 8. sveč.

Zagotavljajoč najboljšo postrežbo, se slavnemu občinstvu v ljudo priporoča

Milan Heberlé.

Razpis služb.

Vodstvo začasne delavske zavarovalnice zoper nezgode in začasnega občega pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani razpisuje 10 mest za pomožne uradnike oziroma uradnice. Prejemki in napredovanje po dosedanjih statutih, kar pa ni slabše, kakor pri državnih pomožnih uradnikih. Predpogoj dovršena meščanska ali trgovska šola, nižje srednje šole oziroma temu enakovredna službena praksa. Razun tega se želi znanje slovenske stenografije in strojepisja. Pri sicer enakih priležih imajo vojni invalidi prednost.

Nekolkovane prošnje opremljene z domovinskim listom, s šolskimi spričevali, z dokazili dosedanjega službovanja, uradnim potrdilom invalidnosti, z zdravniškim in s spričevalom o uravnosti je vložiti najkasneje do 20. t. m. pri vodstvu gornjih zavodov v Ljubljani, Turjaški trg št. 4.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavica: K 10,000.000.

Rezervni zaklad: K 1,500.000.

Prodaja srečke
razredne loterije.

Kolodvorska ulica št. 27.

Centrala v Ljubljani

Podružnice:

Celje, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun.
Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.
Srečke na obroke,
promese k vsem žrebanjem.